

Denemarken gaat in 2013 hr-ketel verbieden

Nederland heeft de Denen onderschat. Dat is in Charkov wel gebleken. Maar Denemarken won niet overtuigend van het Nederlandse elftal. Bij duurzame energie is dat anders. Daar hebben de Denen zo'n grote voorsprong dat je niet meer van een wedstrijd kunt spreken. Column op www.energieexpert.nl.

Denemarken legt de lat hoog

Nu al is het aandeel duurzaam in Denemarken groter dan het doel van Nederland voor 2020. En terwijl wij ons ernstig afvragen hoe we van 4 procent ooit naar 14 procent in 2020 komen, hebben de Denen de lat voor 2020 nog eens hoger gelegd dan de afspraak met Brussel. De Deense volksvertegenwoordiging heeft een programma goedgekeurd, waarin een aandeel van 35 procent duurzaam in 2020 staat.

Verbod op olie- en gasketels

Deze ambitie is alleen met forse ingrepen te realiseren. Het meest opmerkelijke voor ons is een verbod op de plaatsing van olie- en gasketels in nieuwe gebouwen vanaf 2013. In bestaande gebouwen mag een gasketel nog wel, maar leveranciers van olietelers moeten hun zaak sluiten of overgaan op houtketels en warmtepompen.

Voor de warmtevoorziening mikt Denemarken vooral op uitbreiding van warmtenetten. De productie van warmte voor deze netten verandert ook. Er komt een stimuleringsprogramma voor de opwekking van biogas. Warmtekrachtinstallaties (WKK) voor de warmtenetten schakelen over van aardgas op biogas. De grote centrales moeten overschakelen op biomassa.

Windenergie naar 50 procent

De elektriciteitsproductie moet in Denemarken in 2020 voor de helft uit windenergie afkomstig zijn. Denemarken is al een topper op het gebied van wind, maar 50 procent is extreem. Men beseft dat dit ook extreme eisen stelt aan de regelbaarheid van het elektriciteitsnet. Het vermogen van windturbines fluctueert sterk met de windsnelheid. Bij harde wind heeft men nu al overschotten aan elektriciteit. Als export niet mogelijk is, dan schakelt men nu al grote verwarmingselementen in bij warmtenetten. Dat is beter dan windturbines afschakelen.

'Smart grids' nodig

De omzetting van overschotten aan windenergie in warmte voor warmtenetten neemt verder toe in Denemarken. Maar uiteraard probeert men ook de fluctuaties in het aanbod aan windenergie zo goed mogelijk op te vangen door het gebruik van elektriciteit af te stemmen op het aanbod. De ontwikkeling van 'smart grids' is een van de pijlers van het nieuwe programma naar meer duurzame energie in Denemarken. Hoe die ontwikkeling gestalte gaat krijgen, is voor mij nog niet duidelijk. In elk geval heeft [de Deense industrie](#) al eerder bewezen dat afgedwongen energiebesparing door de overheid leidt tot succesvolle nieuwe producten.

Heeft Nederland nog sterke aanvallers?

Tot nu toe gaat het niet zo hard met duurzame energie in Nederland. De sterke kostenstijging van zon- en windenergie in Duitsland maakt onze overheid voorzichtig met de steun voor duurzaam. Maar we moeten ons wel realiseren dat de energiemarkt verandert. Onze meer bescheiden groei en de invloed van de koppeling met het Duitse net gaan we voelen. Het sterk fluctuerende aanbod van zon en wind wordt een grote uitdaging voor netwerkbedrijven en producenten van elektriciteit.

In Duitsland mikt men vooral op flexibele WKK met grote warmtebuffers voor inzet bij weinig wind en zon. Ook daar denkt men aan omzetting van overschotten aan wind en zon in warmte. De overheid subsidieert zelfs straks de combinatie van dit drietal in de nieuwe wet voor warmtekrachtkoppeling.

In Nederland moeten we ook zorgen voor opslag en flexibele WKK. Daarnaast moeten we net als in Denemarken en Duitsland meer inzetten op biogas. Deze energievorm is niet afhankelijk van weersinvloeden en biogas is flexibel inzetbaar.

Dit zijn technieken waar we goed in zijn, maar we moeten wel scoren. Je wint een wedstrijd pas als je kansen omzet in doelpunten.